

GLEDALIŠKI LIST

XIX

XX

1
9
4
1

1
9
4
2

OPERA

18 G. VERDI: TRUBADUR

G. VERDI:

Trubadur

Opera v štirih dejanjih (8 slikah), napisal S. Cammarano.
Prevel dr. J. Perhavec.

Dirigent: A. Neffat.

Režija in scena: C. Debevec.

O s e b e:

Grof Luna	V. Janko
Leonora	V. Heybalova
Azucena	F. Golobova
Manrico	J. Francl
Ferrando	A. Petrovčič K. g.
Ines	M. Polajnarjeva
Ruiz , ...	M. Kristančič

Vojaki, redovnice, cigani.

Godi se na Španskem v 15. stoletju.

Vodja zbor: R. Simoniti.

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

1941-XIX/42-XX

OPERA

ŠTEV. 18

G. VERDI:

TRUBADUR

PREMIERA 23. JULIJA 1942-XX

Vilko Ukmar:

Ob novem „Trubadurju“

Ne vem, če je še kakšna opera v svoji melodioznosti tako zelo popularna, kot je Verdijev »Trovatore«. Te preljube melodije! Sami znanci iz davnih dni, razpredeni v neštete, pisane spomine, kot se oglašajo v zavesti prav izza zgodnjih otroških let in poslej vedno znova in znova do danes, ko nam zopet oživljene zvene z opernega odra ter dramijo davnino v duši. Kot kresovi so ti spomini, kj se vžigajo drug ob drugem, vabijo s svojo prikupno lepoto in vodijo zavest zopet nazaj v daljne, že vse preraščene in pozabljene duševne pokrajine, tja tik do onih otroških dni, ko se je vžgal prvi spomin. Tu je prag naše zavesti. Morda pa bi ti utrinki spominov vodili še nazaj in se onkraj rojstva prelili v vesoljno duhovno območje, polno idej in zvenenja, v tisto območje, iz katerega je tudi geniju navdih narekoval oblike danih melodij. Morda?

Neka nenavadna, skrivnostna moč je v Verdijevih melodijah. Kar drzno zajamejo človekovo dušo in jo prisilijo, da jim sledi.

Kam? V svet izrazitih, jasno izoblikovanih doživetij, ki so izklesana iz praobčutja in izkristalizirana v ognju večne harmonije. Vanje so vjame duša človekova in v njih se uravnovesi, očisti in umiri. Res! To izredno moč imajo v sebi Verdijeve melodije. V samih lastnih okretih ter v intervalnih spremembah in razmerjih zajamejo in izčrpavajo da zadnjih globin vsa pisana doživetja človeške duše. Že v posebnem ritmu in v hitrosti ritmičnih razpletov je zajeto bistvo doživetja, ki se dopolni in dovrši v obliki melodičnega vzgiba. Ni čudno, če je tedaj Verdiju melodija glavni nosilec izraza, če je v melodiji sami že zajet osnovni značaj določene osebe in so pozneje zopet le v melodijah prikazane do odtenkov vse pisane sestavine človekove duševnosti. Verdiju vedno in povsod zadošča za izraz že melodija sama in da ni bil rojen v sredo romantične dobe, že prepredene s čutnostjo naturalizma, bi prav gotovo še vse bolj skoparil z uporabo harmoničnih učinkov. A že tako se zdi, kot da je Verdiju — zlasti mlajšemu — harmonija le nujen opornik, ali pa okras melodiji, da je v njej vsebinski izraz le drugotnega pomena, zajet v toliko, v kolikor se je prelil vanjo zaradi neposrednega stika z melodijo, iz gole glasbene nujnosti — če žé mora biti... Toda kraljica, z vso skrbnostjo negovana in oboževana kraljica glasbenega oblikovanja in izražanja je bila Verdiju vedno le — melodija.

Zato so te melodije tako nenavadno močne. In zato sežejo tako globoko v dušo in se zarežejo v spomin. A čudno — pri tem niso vsiljive, kot je vsiljivih toliko povprečnih melodij, ki se po svoji čudni nalezljivosti tako rade vedno znova prikradejo v človekovo predstavo in mu vrtajo po možganih, da se jih ne rešiš več in te dodobra izmučijo. Ne. Verdijeve melodije so vedno tudi v vsej svoji preprostosti nekam dvignjene. Plemiške so. Tudi če se spuste prav na rob do poulične učinkovitosti, ohranijo v sebi vedno odsev velikih doživetij, ki jih obvarje vsakdanjosti in jim ohranja sij večnostne ubranosti.

Nekako tako se gibljejo še posebno melodije iz »Trovatoreja«. Tako neposredno jih je sprožilo umetniku srce in doživetje, in v tako ozkem stiku z vsem splošnim človeškim življenjem je zasnovan njihov izvor, da se vsakomur, ki jih sliši, zazdi, kot da so se

izvile iz njegovega lastnega srca. Odmev so njegove lastne duše in zato jih takoj vzljubi. Shrani jih vase in so mu dragi tovariši na poti vsakdanjega življenja. V njihovi družbi preživlja bridkosti in sladkosti dogajanja in so mu zvesti, zdaj tolažeči, zdaj vzpodbujajoči prijatelji.

In da zmorejo biti to, je vzrok tudi njihova preprostost. To je tista velika preprostost, ki je prešla že ves križev pot zmed in borb in se je skozi vsa natrpna nasprotja izčistila v izkristalizirano enostavnost, visoko in veliko, kot je visoka in velika preprostost — resnice.

Ves ta venec Verdijevih melodij, ki so povezane v celoto, tvori v »Trovatoreju« tisto umetniško silo, ki prepriča in ohranja delu vrednost. Res. Samo v teh melodijah je moč in prepričevalnost te opere, ki je v ostalih svojih sestavinah nekam slabotna. Zlasti dramatična ideja je vsa preromantično nabrekla, zamotana in natrpna z nešteto motivi, ki jih je očitno rodilo stremenje po živčni učinkovitosti; tako ljubezen dveh bratov do ene žene, vsa preprežena in zamotana s skrivnostmi rojstva, krvnih zvez, ciganskega življa ter razpeta med nasprotji ljubavne poezije, samostanske zadržanosti, ropov, vojska in nasilnih umorov. — Res je to pisano polje osnovnih razpoloženj za glasbenika mikavno, ker mu plodi fantazijo in zato se je nedvomno tudi Verdi ujel na to besedilo. Toda rešil ga je z jasno in dognano obliko svojih glasbenih navdihov.

In tako je ostala končno zbrana vsa lepota tega dela res v množini ubranih melodij, od mehkih in vendar dramatično napetih spevov Leonore, skrivnostno razgibanih melodij Azucene, od ljubavno usločenih in junaško vzpetih arij Manrica in trmasto zavitih napevov grofa Lunę. do prelepih skupinskih melodičnih vencev, ki jih prepeva zdaj skupina glavnih junakinj in junakov, zdaj zopet pevski zbor, ki doseže svoj višek nedvomno v znanem »Miserere«, čudno preprostem in vendar pretresljivem spevu, ki spremlja skozi smrtno stisko glavnega junaka ter vodi k zaključku te Verdijeve opere, ki je v svojem pravem bistvu res predvsem le umetniški venec prelepих melodij.

Režijske opazke ob novem „Trubadurju“

Glasba. — Če bi priredili za Verdijeve opere svetovno ljudsko glasovanje, je zelo verjetno, da bi dobil kljub vsem predsodkom, kljub neumnemu tekstu, kljub odlajnanim melodijam, kljub vsem kritičnim analizam, »Trubadur« še vedno največ glasov. V čem tiči ta nenavadna, skoro že čudežna ljudska priljubljenost tega dela? V ciganski romantiki? Saj je toliko niti ni: razen blodne ciganke Azucene same in enkratnega ciganskega zbora prav za prav nič. V ljubezni, v ljubosumju, v dvobojih, v usmrtni in samomoru? Tudi ne more biti: saj so to vendar sami znani, obrabljeni pripomočki, s katerimi so tako obupno malobrižno zgrajene cele vrste tudi manj slavni oper. Tajinstvenost zamotane zgodbe o dveh bratih, o ugrabljenem in usodno zamenjanem dečku? Saj trdijo vsi, da je vsa ta reč tako zapletena, da čisto natančno nihče ne ve, za kaj v tej operi prav za prav gre. (Resnica je, da v svojem življenju še nisem srečal človeka, ki bi bil zmožen povedati vsebino »Trubadurja« s svojimi besedami, razločno in brez pomote.) Posamezne arije so znane že desetletja po potujočih lajnah in nekatere so razvpili in razvlekli tako, da jih vzvišeno zasmehujejo danes celo najbolj rumenokljuni konzervatoristi. Za svojo osebo priznam, da me občutno motijo razni nenadni preskoki iz najbolj resnega in človeškega občutja v skoraj kupletno, vsekakor pa zgolj virtuosno pevsko razkazovanje. (V študentovskih letih na primer sem se Leonorinemu preobratu po čudovitem »Miserere« v sedmi sliki stalno smejal, kasneje sem se jezil, danes — po nekaj letih operne vzgoje — razumem že tudi to.) Čar tega nenavadnega uspeha mora tičati torej drugod. Mislim, da ga ni iskati samo v bujni neizčrpnosti melodij, ne samo v preprostosti glasbenih linij, temveč predvsem v mladostno-kipeči moči, v skoro silovitem fantazijskem zagonu, v nezadržnem, vročekrvnem poletu, v stalno napetem, včasih skoraj viharnem notranjem utripu, v slikovitj in udarni zunanji dinamiki in v strastni sproščenosti prvobitnih oblasti: maščevanja, ljubosumja ter ljubezni v življenju in smrti. Z

Verdijevim »Trubadurjem« se mi zdi v bistvu in v osnovnem občutku nekako podobno kot s Schillerjevimi »Razbojniki«: tam in tukaj vsebina ni ravno kristalno jasna, toda tukaj in tam se veličastno vzpenjajo iznad kupov danes že davno obrabljenih fraz mladeniško-bojeviti zanos, junaška značajnost in čustvena pristnost, obakrat v blesku enakovrednih, opojnih, ognjevitih in prekipevaločih oblik. Gorje »Trubadurju« na odrih, kjer ga — kljub vsem nebeškim zvokom — samó pojó! »Trubadurjeva« glasba je vroča in hudournna, ta opera nima počitka (razen uspavanke Azucene v ječi) in žene sama sebe brez oddiha od začetka do konca! »Trubadur« ni niti milosladno vzdihujoča, niti lajnasto prepevaloča, niti tehnično se spakujoča zdolgočasena vižarija, temveč je krepka in izrazita, strastna, če hočete »skuštrana«, a — čeprav brez duhov in strahov — vendar gledališke krvi polna in prava romantična opera! Ta romantičnost glasbe je kriva, da »Trubadur« niti spričo kasnejših dragocenejših Verdijevih del v svoji učinkovitosti ni popustil in da se bo, kakor vse kaže, držal tudi stalno na svetovnem opernem repertoarju.

Libreto. — Besedilo »Trubadurja« (Cammarano je libretist »nesrečnega imena«) je tako na slabem glasu, da ga je celo Oscar Bie označil za tako pusto in trapasto (»fade und blöde«), da se lahko samo »najbolj marljivim filologom« posreči sestaviti iz njega približno razumljivo zgodbo. V resnici ni tako strašno hudo. Z nekoliko potrpljenja je — vsaj pri branju — vsa grozna storija precej lahko umljiva. Pri gledanju in poslušanju je s to rečjo resda nekoliko težje. Dober prevod (kar naš na žalost ni), nazorna razporedba oseb, predvsem pa razločna izgovarjava Ferrandove povesti v prvi sliki in Azucenine v tretji sliki lahko v tem smislu odstranijo vsaj glavne nedostatke. Seveda predpostavljam, da je vsaj režiserju (če ne vsem glavnim pevcem) docela jasno, za kaj v tem pretresljivo motnem besedilu gre. V ostalem pa se spominjam opombe profesorja z akademije: »Pri »Trubadurju« ne izdelavajte preveč besed! To lahko glasbi samo škoduje.«

Izvajalci. — Vsi pevci Verdijevih oper morajo imeti predvsem zelo dobre glasove. Potem morajo imeti veliko tehničnega znanja.

Posebej »Trubadur« zahteva — če ne že izrednih igralcev, vsaj zelo probojnih, močnih in prožnih temperamentov. Ciganka pa tudi igralsko ni ravno lahka vloga.

Sedanji naš kvartet je tak, da nas ni treba biti ne v poedincih, ne v celoti prav pred nikomer sram. *Francl* je v Manricu, junaku-trubadurju, že zadostno znan in ga po tolikih letih zdaj le še finejše in s krepkejšim glasom obvlada. *Janko*, kateremu je sicer dramsko-demonični značaj grofa Lune še za spoznanje tuj, ima kot malokdaj priložnost, da uveljavi vse vrline, zlasti višine svojega jeklenega glasu. *Golobova* bo to pot brez dvoma marsikoga več kot prijetno presenetila s svojo razgibano in slikovito igro. *Heybalova* poje zdaj Leonoro prvič in je edina, ki je v omenjenem kvartetu čisto nova. Kljub svoječasnim hudim zdravstvenim težavam in kljub močno pospešenim pripravam je spet pri polni moči in kaže, da bo s svojo pomembno izvedbo živó izpolnila lik Leonore, ki že precejšnjo vrsto let v vseh naših zadnjih vprizoritvah za čuda ni imel prave sreče. Za železnega Ferranda nam je kot gost priskočil na pomoč s svojim, za starega vojščaka morda nekoliko preblagim, a čudovito lepim glasom naš stari znanec *Tone Petrovič*.

Inscenacija. — Pri našem tako tesnem opernem prostoru in pri našem popolnoma zastarelem tehničnem ustroju je sploh vsaka dostojna in smiselna inscenacija grenko poglavje zase.

Z zavestjo, da »Trubadurja« ni niti rešila niti upropastila še nobena inscenacija, mi je bilo važno doseči predvsem troje: 1. čim več možnosti za smiselno in nazorno prostorninsko razčlembó; 2. čim več možnosti za hitre kulisne spremembe in 3. čim večjo omejitev v izbiri sicer značilnih, a vendar skromnih dekoracijskih sredstev. Vsega »Trubadurja« smo namreč zajemali in sestavili iz našega starega, razpoložljivega dekoracijskega inventarja.

Glede razsvetljave spada »Trubadur« med tako imenovane »nartatemnejše« opere. Spominjam se »Trubadurjev«, kjer se razen tega, da nisem ničesar videl, sploh ničesar več ne spominjam. Kljub opombam (»notte oscurissima«) smo se pri nas odločili za neko vrsto »kompromisne« gledališke temè, in za osvetljavo posameznih

obrazov vsaj takrat, kadar se nam je zdelo to za lažje umevanje in lepše uživanje kakor koli pomembno ali koristno.

Vse drugo — razen naštetega — pa opravi pri »Trubadurju« — poleg Verdija — dirigent.

Ciril Debevec:

Ivan Francl gre v Zagreb

Ivan Francl gre v Zagreb...

Zagreb je prva stopinja v svet.

Tako gre na pot, kakor jo je šlo že toliko drugih pred njim: Borštnik je bil in Zvonarjeva, Podgorska in Nučič, Rijavec in Križaj in Gostič in Rus in — kdo bi vsa imena z bridkostjo našteval? Še drugi naši pevci so, ki so se razleteli po svetu... in »tujina se diči z deli njihovih« — ... grl! Drmota je še in je Fratnikova in Mezetova je in je Šifrer...

Petdeset let že: vedno eno in isto. Kot rdeča nit. Kot bi bilo zakleto...

*

Francl gre z doma...

Ta zastavni naš fant je zrasel pri nas in se je v naši Operi tudi izučil. Po nekaj letih — koj po odhodu Gostiča — se je razvil v našega prvega tenorja, tenorja, ki je prenašal s svojim baritonskim glasom vse, kar je visoko ali nizko, carsko ali beraško, junaško ali mehko, tenorsko ustrojeno operno slovstvo zahtevalo od našega tenorja.

Francl je mnogo delal. Francl je mnogo nosil. Francl je mnogo zdržal. Francl je mnogo storil. Tega mu tudi sovražnik ne bo mogel oporeči.

Francl je pevec mišic. Če je pel Caruso z dušo, če je pel Tauber z znanjem, če poje Gigli s srcem — potem poje Francl — z mišičevjem. Prirodna moč in vroč temperament sta glavni odliki tega zdravo-kipečega pevca.

Francl nam je dal mnogo lepote svojega glasu in mnogo, mnogo svoje izredne pevske moči. Zato smo mu tudi hvaležni.

Dolžan nam je ostal le še nekaj — srca.

Srce pa je v umetnosti poglavitna reč.

Mi, ki ostanemo doma, mi ga imamo dovolj, pa mu ga damo radevolje — kot tovarišu — nekaj s seboj! Naj ga varuje pomot,

naj ga obrača na dobro, naj ga greje tako, da bo grelo in ogrelo kadar koli in kjer koli z njim tudi drugo občinstvo in ne samo nas! Dasiravno kraljestvo tenorjev v glavnem je od tega sveta, je vendarle lepo, če morejo kljub temu doseči nekaj takega, česar »rja in molji« ne morejo požreti!...

*

Zakaj neki odhajajo naši igralci in naši pevci venomer z doma?
Zakaj?

Tako malo nas je... In tako lepo bi bilo, če bi bili vsi skupaj!
In naše petje je tako lépo... Kadar pojemo, imamo vsi prav,
imamo se radi in se ne pričkamó med seboj...

Ampak: sanje so sanje in dejstva so dejstva.

Zato pa, Franci: bodočnost je svetla in krasna še vsa pred Teboj
in boder si zanjo dovolj! Prepevaj kot fant, nastopaj kot mož in
poj kot gospod — pa boš sebi v čast, vsemu svetu v oddih in
svojim rojakom v ponos!

Torej: srečo na pot in — pozdravljen!

Trubadur

(Vsebinska.)

1. slika. *Na gradu grofa Lune.* — Ferrando pripoveduje zbranim služabnikom in vojščakom zgodbo o očetu grofa Lune, ki je pred leti ukazal sežgati staro ciganko. Medtem, ko je gorela na grmadi, je ukradla njena hči Azucena, ki je bila priča materine smrti, grofovega sina in ga vrgla, da bi maščevala materino smrt, v ogenj. — Česar pa Ferrando ne ve, je dejstvo, da je Azucena prekasno spoznala usodno zmoto: namesto grofovega, je dala v plen plamenom lastnega sina. — Grofiča je odnesla s seboj v gore in ga vzgajala pod imenom Manrico kot svojega lastnega otroka. Njen namen pri tem je bil, da bi postal nekoč maščevalec njene matere. — Stari grof Luna je imel še drugega sina. Ko je ta dorasel, si je prizadeval najti morilko svojega brata. Nesrečno naključje pa hoče, da se nepoznana srečata kot tekmeča za ljubezen plemkinje Leonore: grof Luna in »sin ciganke«, trubadur Manrico.

2. slika. *Vrt pri knežji palači.* — Leonora razkrije svoji zaupnici Ines, kako je vzljubila Manrica. Medtem, ko ji poje trubadur serenado, pride njegov tekmeč, grof Luna in ga zasači. Le s težavo se posreči Leonori, da prepreči krvav dvoboj med njima.

(Glej stran 180)

Pregled opernega dela

O P E

Štev.	Skladatelj	Libretist, prevajalec	Naslov dela	Abn. izv.
1	G. Verdi	A. Ghislanzoni, dr. Pregelj	Aida ✓	abn.
2	CH. Gounod	J. Barbier, M. Carré-J. Viđmar	Faust ✓	abn.
3	G. Puccini	G. Giacosa, L. Ilica - N. Štritof	La Boheme ✓	abn.
4	G. Verdi	M. Piave - M. Rus	Rigoletto ✓	abn.
5	G. Puccini	L. Ilica, G. Giacosa - N. Štritof	Madame Butterfly ✓	abn.
6	G. Rossini	C. Sterbini - N. Štritof	Seviljski brivec ✓	abn.
7	B. Smetana	K. Sabina - N. Štritof	Prodana nevesta ✓	abn.
8	P. I. Čajkovskij	P. Puškin - N. Štritof	Evgenij Onjegin ✓	abn.
6	G. Donizzetti	M. G. - N. Štritof	Don Pasquale ✓	abn.
10	Ch. W. Gluck	R. Calsabigi - N. Štritof	Orfej in Evridika	abn.
11	P. Mascagni	P. Suardon - S. Samec	Prijatelj Fric	abn.
12	G. Bizet	H. Meilhac, L. Halevy - O. Župančič, N. Štritof	Carmen ✓	abn.
13	G. Verdi	F. M. Piave - N. Štritof	Traviata ✓	izv.
14	L. in F. Ricci	F. M. Piave - N. Štritof	Krišpin in njegova botra	abn.
15	G. Verdi	S. Cammarano - dr. Perhavec	Trubadur ✓	abn.
O P E				
16	J. Strauss	R. Genée - P. Debevec	Netopir ✓	abn.
17	J. Gregorc-P. Golovin		Princeska in zmaj (mladinska igra)	izv.
18	F. Lehár	A. Willner, R. Bodansky - N. Štritof	Grof Luksemburški ✓	izv.
19	J. Gregorc-F. Lipah	V. Leou, H. Waldberg - S. Samec	Desetnica (mlad. igra) ✓	izv.
20	R. Heuberger	J. Armand, J. Balda - P. Debevec	Ples v operi	abn.
21	J. Beneš		Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron	abn.
22	F. Lehár		Indija Koromandija (mladinska igra)	izv.
23	F. v. Suppé	F. Zell, R. Genée - N. Štritof	Boccaccio ✓	abn.
B A				
24	F. Chopin, E. Dohna- ny, Borodin		Baletni večer ✓	Lanski abn.
24				19 abn., 5 izv.

V sezoni 1941-42

R A

Krstna predstava	Prva predstava	Nova vprizoritev	Ponovitev	Dirigent, režiser	Štev predst.
		1. X.		A. Neffat - C. Debevec	9
		16. X.	1. IV.	D. Žebre - C. Debevec	10
		8. XI.		Štritof, Žebre - C. Debevec	19
		22. XI.		D. Žebre - R. Primožič	13
			6. XII	Neffat, Štritof - C. Debevec	14
		17. XII.		A. Neffat, - C. Debevec	7
		19. II		D. Žebre - C. Debevec	19
		5. III.		Štritof, Neffat - C. Debevec	8
	17. III.			A. Neffat - R. Primožič	14
	29. III.			D. Žebre - C. Debevec	8
			22. V.	D. Žebre - R. Primožič	6
				A. Neffat - C. Debevec	8
	7. VII.		17. VI	N. Štritof, B. Kreft-D. Zupan	1
				A. Neffat - R. Primožič	6
		23. III.		A. Neffat - C. Debevec	5
R E T A					
		3. X.		D. Žebre - E. Frelih	16
			2. XI.	D. Žebre - M. Slavčeva	6
			15. XI.	D. Žebre - E. Frelih	3
7. XII.				J. Gregorc - E. Frelih	4
	9. I.			D. Žebre - E. Frelih	9
			24. II.	R. Simoniti - V. Balatkova	16
				E. Frelih	
	29. III.			R. Simoniti - M. Slavčeva	7
		16. V.		R. Simoniti - C. Debevec	9
L E T					
		26. VII.		D. Žebre - P. Golovin	5
					222

3. slika. *V ciganskem taboru.* — Manrico se je povrnil v gore k Azuceni. Vsa prežeta maščevalnosti mu ta razodene skrivnost njegovega rojstva in smrt njene matere. V mrzlici izda, kdo je Manrico in ko jo ta zgrožen rotí, naj mu pove vse, se mu izvije z zatrdilom, da je vendarle njen sin in mora kot tak biti njen maščevalec. V tem prijaše sel, ki mu naznani, da je Leonora, v dobri veri, da je grof Luna usmrtil Manrica, odšla v samostan in da je prav zdaj na tem, da prejme posvetitev.

4. slika. *Samostanski vrt.* — Z divjo naglico prihiti Manrico s svojimi jezdecí v samostan ravno v trenutku, ko hoče grof Luna s pomočjo vojščakov ugrabiti Leonoro. Manricu se posreči, da mu jo iztrga in jo odpelje s seboj.

5. slika. *Taborišče grofa Lune.* — Azucena se potika brez cilja po kraju, pri tem jo najdejo grofovi vojščaki, jo odpeljejo kot svojo jetnico.

6. slika. *Soba na gradu Castellorju,* kamor je pripeljal Manrico Leonoro. S pomočjo svojih ljudi je utrdil grad zoper napade grofa Lune. Toda sreča mu je nemila, sovražniki ga ujamejo, odpeljejo v ječo in ga zaprejo skupaj z Azuceno.

7. slika. *Pred ječo.* — Leonora tvega zadnji, obupni korak za Manricovo rešitev: vrže se grofu Luni k nogam in mu obljubi, da bo postala njegova, pod pogojem, da bo dal Manricu prostost. Ko ji grof to obljubi, popije Leonora skrivaj strup, ki ga ima v prstanu in pohiti v ječo k Manricu, da bi mu oznanila svobodo in umrla v njegovem objemu.

8. slika. *Ječa.* — Rastogoten nad to prevaro ukaže Luna odvesti Manrica na morišče. Ko Manrico umre pod sekiro, zakriči Azucena grofu skrivnostno v obraz: »Bil je tvoj rodni brat! — Maščevana si, mati!«

Lastnik in izdajatelj: Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani. Predstavnik: Oton Zupančič. Urežil: Ciril Debevec. Za upravo: Ivan Jerman. Tiskarna Makso Hrovatin. Vsi v Ljubljani.

Cenjeno občinstvo v ljudno hišo

da zaseda svoja mesta
pravočasno
pred predstavo. Točnost
začetka je odvisna od
točnosti občinstva

